

Selmeczbányai Híradó.

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.

Elofizetési árak:

Égész évre	4 Ft.
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „
Égyes szám ára 10 krajczár.	

Felolvasó szerkesztő:
VÖRÖS FERENCZ.

Kiadók:
JOERGES ÁGOST özv. és Fia.

A lapot illető szemleli közlemény a szerkesztőre, az anyagi rész pedig a kiadókra czimzendő.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezentől minden megkezdett 100 szónál 50 krral több

Magánhirdetések megállapodás szerint számíthatnak.

Nyílt-tér három hasábos sorért 10 kr.

Bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

== Kéziratok nem adának vissza. ==

A milleniumi kiállításhoz.

Hogy az 1896-ik évi ezredéves országos kiállításban városunk is méltóan legyen képviselve, városi törvényhatóságunk egy bizottságot küldött ki a részvétel módjainak megállapítása s javaslat előterjesztése végett. E bizottság e hó 24-én ülést tartott Sztinyai főjegyzőnk elnöke alatt, s főjegyzőnknek alábbi javaslatát tárgyalta:

Tekintetes bizottság!

Azon teendők megjelölését, melyek ez oldalról az 1896-iki ezredéves országos kiállítás érdekében a helyi viszonyok tekintetbe vétele mellett előkészítést s megoldást igényelnek, főbb szempontból a következőket terjesztem elő:

Habár a kiállítás részletes csoport beosztási programja szerint 20 főcsoportra oszlik, s városunk ezek mindegyike számára találhat megfelelő kiállítási tárgyat — e helyütt csupán azon tárgyakat jelölöm meg, melyek az araválóság s a kiállításban való képviselet legfőbb előfeltételével bírnak s berendezésük a jelzett ezakra nehézséggel nem jár.

Helynek mindazok, melyek a történelmi kiállítás főcsoportjába beilleszthetők, s melyek nemcsak nagy mennyiségűknél, de, és különösen, érdembeli vagyis tárgyi jelentőségüknek fogva a kiállításba való berendezésre s figyelembe vételre méltók.

Ezen csoportból a történelmi okmányok egész tárháza áll rendelkezésünkre. Főbbekül a következők jelölöm meg:

1. A régi városi s bányajog (jus vetus municipale et montaniscum) IV. Béla király idejéből, bibliographiai tekintetben becses bekötéssel s írással; ennek megerősítése II. Ulászló és II. Ferdinánd király részéről utóbbinak privilegiuma libellusban;

2. I. vagyis Nagy Lajos 1368. évi adománylevele

melyely Sztinyacseréit Selmeczbánya s Berenesfalu adományul nyerik (Transumptum);

3. Zsigmond király országos törvénye, nevezetesen a decretum minusa (1405);

4. Zsigmond király adománylevele (1425.) a vámmentesség szabadalmának a város részére adományozásul;

5. Zsigmond király parancsa arany s ezüst külföldre való szállításának tilalmazza tárgyában (1429) eredeti;

6. A város legrégebbi számadási jegyzőkönyve (1432—1508) az u. n. Notitiae judiciariae;

7. Erzsébet özvegy anya királyné (I. Ulászló 1442) a selmeczieket s beszterezébányaiakat Győrbe bivia tárgyalásokra;

8. IV. vagy utószülött László idejéből (1447.) három transumptum okmány a városi privilegiumok elvesztése s a városhoz tartozó 6 község elvetele felett,

9. Hunyady János kormányzó 1447. évben megcsúit a város privilegiumait (eredeti okmány);

10. Ugyanannak körmözei bekekötése 1432-ben Giskra Jánossal (eredeti);

11. Giskra János 1455. Reschel Keresztélyt kamaragróffá nevezí ki (eredeti);

12. IV. vagy Scheider Mihály körmözei kamaragrófnak eltöltése az ezüst válatásba való beavatkozás-tól (eredeti);

13. Mátyás király 1461-ben a vámmmentesség szabadalmát adományozza (eredeti);

14. Ugyan az 1465-ben a selmeczi válatóház béreinek megfizetésére a kamarát közelezi (eredeti);

15. Ugyanannak parancsa 1466-ból a márka ezüsttáranak $\frac{4}{5}$ arany forintban megszabása tárgyában (eredeti);

16. Ugyanannak hason parancsa (1466.) de Mikola István körmözei pénzverő grófhoz (eredeti);

17. Mátyás idejéből 1468-ban János esztergomi

érsek rendelete, hogy a belabányai plébános tized fejében 9 fr. arany forintot fizessen (eredeti);

18. 1471. évből a hét bányaváros vámmmentességi szabadalmának királyi megerősítése (eredeti);

19. 1479. évből az elögett selmeczi privilegiumok u. m. törvénykezési, joghatóság, vámmmentesség és a fajzás szabadalmának megerősítése (eredeti és transumptum);

20. 1589 től Mhlstein Veit zólyomi várgrófnak felmentése a bányavám (urbura) alól (eredeti);

21. 1481. évből edictuális parancs a bányászat elhanyagolása miatt s a koresmáltatás korlátozása (eredeti papíron rá nyomott pecsétel);

22. 1483. Conventuális bizonylat hogy de Nádasd Dorottyá Therbeden 6 jobbgy telket adott el;

23. Beatrix királyné (1486.) megengedi az ólomnak bárholnet való behozatalát (eredeti).

Itt megjegyzendő hogy ezenkívül nevezett királynétől meg sok más okmány is őriztetik, s ez is mind érdekes.

24. A mészaros ezéh Articulusai (1487) eredeti.

25. A II. Ulászló idejéből számtalan okirat van levéltárunkban hol tőle, hol Beatrix és Anna királynétól. Itt csupán az 1513. évben kiadott zsinór pecsétel ellátott azon eredetire utalok, mely a város Béla királytól nyert törvényhatósági s bányajog szabadalmát megerősíti.

A többi a hodrusiak mozgalmaira, vilnyei és szénásfalvi földesurí bírtok adományára, hét bányaváros több rendbeli szabadalmára vonatkozó s összesen majdnem 90-re tehető.

26. II. Lajos királytól s idejéből fennmaradt fontosabb okmány száma 42. teszen;

27. Zápolya János, I. Ferdinand valamint a későbbi királyoktól igen sok közöttörténelmi szempontjából is igen becses okmányunk van, részletes elősorolása azonban túlságos helyet igényelne s elég ha

gásunk elbeszélésével, csak fölemlitem, hogy negyedóra mulva ő nagysága helylyel kiúlt, miután t. i. megmondta neki teljes czimemet: „Le prince de Villeinferralle”. A „prince” szó hatott.

Ó nagyságától tudtam meg, hogy férje nélkül romba dőne Tschitambo!.)

Kíváncsi voltam e hatalmas emberre, s szerencsémre nem kellett soká várakoznom. A nagyságos úr bejött, nem épen barátságos pillanásokat lővele felem. Emlékezetemben már kutatni kezdém, nincsenek-e Afrika e tájékan emberek?!

De az asszony volt oly szives bemutatni; a „prince” most is hatott, s a szemfogató tigrisből farkesőváló uszkar lett, ki készségesen ajánlkozott vezetőmül.

Nyakunkba vettük hát a várost; valóban ördögi mulatság! Goethe, a szerencés kópé, kegyeskedett engem „Fauszt” czimű drámai költeményében a tagadás szellemeként esetelni; ő bizonyára sohasem volt Tschitambóban, mert különben, annyi bizonyos nem engem festett volna oly feketére.

Miután talpaimon keresztül sürgőnyt kaptam az alvilágból, hogy siessenek, nem sorolhatom fel mind ama különlegességeket, melyekben gyönyörködöm alkalmam nyílt, csak egyet-kettőt említek fel.

A város fővezéjától keskeny sikátort vettem észre, melyent környelven kutynszorítónak neveznek; sikátorból orrafaszú szagok orgyilkos keveréke áradozik ki a fútezára. Ez utzika egyik oldalán magas köfallal körített kert, másik oldalán hosszúra nyúlt emeletes épület.

„Ez épületben” kérdem kísérőmet „bizonyára az aszekták valami új fajtája lakik, kik orruk kínzását, eltoppítását tűzték ki fogadalmuk ezefajl?”

— Miért gondolja?

„Mert látom, ez utzika felé is vannak ablakok, sőt a nyílt veranda is; s az illatnak ez ellentétésére,

TÁRCZA.

Dal a cigaretről.

Színhát miattam más akármít,
Én cigarettettem.
A kis cigaretté végzetével
Közös a végzetem.
És mint egy-egy kis cigaretté,
Olyan minden, mi csak dicse s szép:
Az ifjuság, a szerelem,
A tettek, a dícsőség.

Ha jüрге újjal játsza szobras
Kis cigarettéket,
Nem játszik-e ezer boldos
Emlék, sejtés veled?
Illatos, szőke lány dohány . . .
Poholytól könnyebb síma pólya . . .
Fáladba cseng a régi hang —
Anyaszó, dajkanóta . . .

S feszes finom kis cigarettéd
Tízlet fog szaporán . . .
Eszembe jut sok szép szerelem
Asszony, menyecske, lány.
Viszonybontás, viszonycsörés,
Tüzes csók, pár csók, gyors bocsátás . . .
Nő s cigaretté csak egy gyönyör;
A jelszó: mindig új s más!

Csillogra, izzón sorrad, ég el
Emléstre önmagát . . .
Óh, végtől forró, szilaj élet —
Pohár, dal, jó barát!
S barázdság arczod elboról,

És szemel már nem gyül ki büszkén . . .
Merevsz, merevsz a cigaretté
Kihűngő, homos üszkén.

Im, a mi megmarad belőle —
Tűző füst, puszta por . . .
Sirok armán onló, fakuló
Nér, hír, babér, szobor . . .
S a fészél közből ott kering
Száz élet, eltűnt ezélet, álmod . . .
Vajj! mikor kell nyomukba majd
Nekel is tora szállnod? —

Színhát miattam más akármít, —
Én cigarettettem.
A kis cigaretté végzetével
Közös a végzetem . . .
Óh, hogya majd szírem kihül
S nem éghetek mint életben:
Ne nyírkoos sírba tegyetek,
Égessetek el engem!

Telekes Béla.

Afrikából.

(Folyt.)

Tschitambo 1893.

A szobaczeius bejelentett s én belephetek. Legafább ezt gondoltam, de megakadályozott benne egy selyemből, esipkéből és szalagesokrokból összetett valami, a mi az ajtó szélességét elfoglalta, s mire csak az összetettközés után ismertem fel ő nagyságát. Valamikor, midőn barangolásomban Budapest nevezett városa is került, az ottani „Vigadó” épülete mondották, hogy megkövestül zene; nos, ő nagyságára bátran rá lehetne fogni, hogy megfagyott udvariasság. Nem akarok senkitem unatni kezdődő társal-

jelezem, hogy azoknak bemutatásra alkalmas volta minden kétségen kívül áll.

Az okleveles történelmi emlékek közé a számszámban számosabb jegyzékony, Copierbuch, Notitia, Rapulaturbuch, Czech articulus, armális s nationalis okmány is sorozandó. Melyek nemcsak tartalmuknál de külső alakjuknál is így bibliographiai műpári és heraldikai szempontoknál fogva is érdekesek s mint nagyobbra az itteni könyvkötészet termékei a helyi ipar műben létező s fejlettségének bizonyítékai.

Ilyenekül különösen az u. n. Stadtbuch-ok tekintendők, melyek valóságos írott codex számába mennek.

Ezeknek kiállítási czélokra felhasználhatósága többféle u. n. vagy eredetben való kiállítása vagy hű lemásolása, vagy pedig történelmi melatással összekötött leírása s e közben az egykorú cultura fejlettségének beigazolására egyes kiváló példányok bemutatása rajzban vagy csethű másolatban kiváló tekintettel a pesétek lenyomatása.

Nem szenvedhet azonban kétséget, hogy erre leginkább a város szabaddalmi s jog könyve ajánlatos, mely egy ezüst esztaját, mint belső illusztrációja, ugy az irás modora mint a pergament minősége által is paratlan a maga nemében, ehhez hasonló egy másik nagy jegyzékonytunk is, azon különbözettel hogy amaz bársony, emez pedig bőrkötésű és amannál jóval vaskosabb és nagyobb.

És ha ezen okleveles emlékek költségesebb bemutatása, vagyis történelmi melatása, s nyomtatása el nem rendeltetnek, okvetlenül elrendelendő, hogy a város kultúrörnémetek ezen rendkívülleg becses anyaga legalább illusztrálva feldolgoztassék s bemutatassék esetleg pedig oly czérból sokszorosítsassék, hogy abból a jövő nemzedék is lelkesüljön, valahányszor az iskola falain a város fényes múltjának emlékeit szemlélje; nem is említve hogy ily módon az ezredes kiállítás azon inteniójának megvalósításához is hozzájárulunk, hogy abban a nemzet ezereves multja egész nagyságában visszatükröztessek.

A helyi mozgalom kivételi módozatairól alantabb lesz szó.

Az okleveles emlékeken kívül kiváló figyelmet érdemelnek az építészeti, szobrászati és festészeti, vagyis a tulajdonképeni műemlékek, miként azok ez idő szerint meg fennállanak.

I de sorozandó felvételei:

- a) az óvárban fennállott templommaradvány mi emlékeinek (pausz czimer lapok, gyászoszlopok);
- b) az ugyanott levő esigalepcsőnek s frescomaradványainak;
- c) a harang torony földszinti szobájának;
- d) az óvár kapuja mellett levő bastya (az u. n. Himmelreich) belsejének;
- e) az óvár belső épületebe befalozott sírköveknek;
- f) a sz. Katalinra czimzett templomnak s egyes

mi e sikátorból áradozik, nem epen kellemes; ha tehát az erre lakók nem különleges aszozták, akkor talán ideg nélküli emberek, mert különben meg nem tűnének e miazmatikus átjárót. Hát ez a fallal körített kert kicé? —

— A kormány tulajdona.

Talán az állanékinestaró?

— Nem! A kormány-e. Ez rendelkezik vele, itt nálunk ez a szokás! Amit a kormány akar, az megtörténik; az állam, a nemzet érdeke tekintetbe nem vetetik; a kormány az úr, a minden; s azért e falat is tisztelni kell; már régi fal!

„Pedig mily üdvös lenne annak lebontása! Képzelve csak: e rideg, barátságatlan, pusztá kőfal helyett csinos vasrács! Ez az utcizka szélesbednék, s a város egy szép ponttal gazdagabb volna; ennyit csak megtehetne a magaz kormány legihívőbb városának!”

— Isten ments csak ezt meg is pengetni; meg-haragudnék rank a Sultán s feleslatná a pasalikot.

Hát legyetek boldogok a saját módotok szerint, gondolám, s nagyot léptem az út szelére gondosan egyes rakásokba összekapart sárba. Ez is, esős időjárás után, egyik fényoldala Tschitambónak.

Megszoktatték messziről a hegyeken felkapaszzkodó utczásokak s neyök után tudakozódtam.

— Itt az utczáknak nincs neyök — dörmögi, kisé bosszusán, kísérom.

„Nincs neyök?! Hát hogy tudnak elleni a nélkül? Vagy ha már sokalják a sok utczaneven fejüket törni, osszak be a várost több kertlettre, s számozzák az utczákat és utczákakat, mint Amerikában szokás, az igen egyszerű s akáki könnyen elgazdodhatik.”

Ciceronem harapdálja bajuszt; ez rozsz jel, nem akoram a jó embert meg-haragítani; beküszik ki hamar valami kellemes megjegyzéssel; adjunk neki alkalmat városa előnyével díszkedhetni.

„Tudja mit, kedves uram! A sok scta után jól

alkatrészeinek u. n. bordás boltoztatának az egyes kapolnáknak s ablakoknak, továbbá az abbanlevő szenteltvíz tartó gyönyörű medencének, a Maria szobornak, a szoszeknek;

g) ide sorozható az óvárban levő s egykoron az Erzsébet templomban díszlett régi oltár (fa) szobroknak felvétele, továbbá;

h) a régiség vagyis fegyvertárban levő érdekesebb tárgyak ugy rajzban felvétele mint esetleg természetben való kiállítása;

i) hasonló elbános alá veendő a Szt. Háromság szobra, a Nagy Boldogasszony menyemenyelenek s az ágost. hitv. ev. egyház temploma, nevezetesen pedig a Hovás Boldogasszony szentélyének a maga nemében paratlan menyeteze, az ez templom sírkertjének s magának a templomnak falába beillesztett sírkövek a 16-ik századból; továbbá a Calvaria;

k) hadászati szempontból érdekes építészeti tárgyul az ó- és újvár, valamint az egykor fennállott s képekben megörökített alsó, vagyis az u. n. vörös kakas (Rothahn) major és a fennállott alsó kapu kepe.

l) hasonló felvétel elrendelendő a belabányai, a hodrásbányai, a steffultói templomokra, a vlahovai (gallizoni) kápolnára, a szomszéd hegybányai templom s kolostorra, s minden este az Illes község templomának remek alkotásu portáljára;

m) ugyanezen szempont alá veendő a középteltek, s a nevezetesebb magánépítletek (középteltek): a városháza, a kamara ház, a gymnasium s lycium, az akademia palotája, a piaristák collegiuma, az izraeli imaház, a magas ház (magán házak között több kiválból, s több bányász lakó kis haznak és esetleg majornak felvétele pl. a Zsembery, a Goldbrunner, a Kachelmann Gáspár, a Lauko, a Bolemann-féle ház);

n) ezzel kapcsolatosan tárgyalandók s melatandók a törvényhatóság topographiai, orographiai, okographiai s geographiai viszonyai lehetőleg az egyes korszakok feltüntetésével és az egykor fennállott és a most meglévő bányatelepek zúzóik, kolók és egyéb műhelyek térképekben illetőleg rajzokban való megörökítése;

Mindezekben a kormány által megállapított program azon elve követendő s megvalósítandó, hogy történeti írott emlékeink eredetiben, vagy legalább sikerült „facsimile”-ben, továbbá műemlékünk gazdája sorozata, a legnagyobb szabásu alkotásoktól kezdve le a kisebb művészetek (ötvöség) legnagobb tárgyaig, királyaink érmei- és pecsétőig szóval mind az bemutatassék, a mi alkalmas, hogy a megfelelő idoszakokról s a város kulturájának azon időbeli állapotáról lehetőleg teljes és hű kepet nyújtsion.

Ezen inteniót szemelőtt tartva számba vehető emlek tárgyaink sorában méltó helyet meg a következők is foglalnak.

1. a kamaraház képgyűjteménye alapján a kamara

esik egy kis — polár bor; igaz van! Majd mindjárt elvezetem — „Nem, nem; mást akartam mondani!” Ezeknek fömultságuk, úgy látszik, az ivás nemes mestersege; de clez volt a kezdetből, s így megkértem szíves kalauzomat, hogy vezessen a nyilvános könyvtárba vagy muzeumba, vagy nem bánom, a tornaegyleti helyiségbe, vagy inkább tartja kedve, a városi sétányra, hadd nezzük meg a közönséget.

— Uram! Gúnyolni akar? Fekadt ki az értelmes ur. — Könyvtárunk nincs, muzeumunk nincs, tornaegyletünk nincs, es városi sétányunk nincs, de van igen sok bor és sörösarnokunk, a hol igen szellemesen eltöltöhetni az időt — ferblivel!

No ebből meg nem kérek; csak nem kívánhatják tőlem, hogy saját szememenyém bibliámot forgassam?!

De hát elvégre is, mit tevő legyek?! Emberem, a hányzor koremsa előtt mentünk el, el kezdte buzigálni a kabátom gombját, s ha nem akarom, hogy leszakítsa kénytelen vagyok betörni vele.

Be is törtém, ott is hagytam ő kemét — elázva. Útközben találkoztam a szobaczicsussal, ki urát ment fölkeresni — a nagyságos asszony megbízásából. Úgy látszik, az effelei itt szokásos.

Mar most mit es merre?

Induljunk az uszoda felé azon a híres új uton.

Este felé van már, a levegő enyhe, csendes.

Kérek a városból; fölkapaszodom a hegyen s rátérek a tisztán tartott ösvényre. De mulatságom nem tartott soká; már közel a tóhoz, tehénorsoda tartja elfoglalva a gyalogutat. — Kérdéseme a pásztorgyerek mondja, hogy minden reggel és este itt vannak; tehát akkor, midőn legkellemesebb volna ott a scta. Ez is tschitambói szokás! A „srőfhoz” visszatérőben meghívott kezbesítenek egy családi telylre. Majd meggondolom, addig is vegyünk 10 kgr. „Zacherlín”-t, el kel az az éjei nyugodalom biztosítására. — Jó éjt.

Mephisto.

grófk képesarnokának rajzban, vagy fényképekben való összeállítására;

2. hasonló elbános alá vonandók a meglévő eszládi kepek a menyiben helyi vagy honi vonatkozású birnak s a közeleiben szereplők multjával s jelenjével összefüggésben állanak;

3. ily érdekes arcképesarnok azokból is összeállítható, melyek a belvárosi plebánián, a piaristáknál s egyebütt találhatók;

4. ugyanezen categoriába az egyes templomok képei, oltárai, padjai orgonái s egyéb felszerelési is tartoznak;

5. továbbá az oktatás és a tudomány emlékei s történelme, különösen figyelemmel a domonkosok, a jesuiták s a piaristák vezetése alatt állott népoktatás valamint azok középiskoláira, és az ágost. hitv. lyciumra, a bányaiskolára, a bányászati és erdészeti akademiára, az izraelita népiskolára, a ezekről eddig megjelent moographiák bemutatásával;

6. az ipar meglévő emlékei közül leírás és rajzban bemutatandók volnának; a városi levtárban őrzött ék és kalapács (Schlegel u. Eisen) a láda, a könyvszekrények, a társnéptár kelyhei s a kir. bányagazgatóság-nál meglévő egyéb remek azok háson csethű felhaznása, melyek magánosok s az egyes intézetek vagy hivatalok birtokában vannak; továbbá az egyes templomok ékszercei s egyéb műlkínesei, lámpái, csillárai, gyertyatartói, harangjai, órái, orgonái a fálytatartók (Windlichter) stb.;

7. az egyes templomok egyházi őltönyei, miszlaci továbbá régből férfi és nő őltönyök, ékszerce, mentekardkötők, övek, a népviselet, a bányászok jelestit az ácsok, a kőművesek, a zúzó s koló munkások, a gépészek a vörös magyar nadrágos és a strimpflis auschusmannok costum képei;

8. az óvárban elhelyezett régi fegyverek, páncélok, sarkantyúk, nyilak, puzdrák, kardok, kopiaik, alabárdok, dardák stb.

9. Ugyanecek az iparköréből a bányászati eszközök a legregibb kortól a legújabbik; a magánosok birtokában levő remekművek (Meisterstücke) rajza s leírása is kiállítandó azon minta rajzokkal s minta lemezekkel, melyeket az arany érmék művesek a remekelészek készítették;

10. kiváló figyelemre méltó a helyi ipar szervezeteinek feltüntetése, nevezetesen a fennállott czehek itteni rendszerének s fejlődésének történelmi melatása az egyes korszakok szerint továbbá a fennállott összes czehartikulások össze gyűjtése s azon viszony felderítése, melyben a közipar, a bányaipar és a kereskedelem egymással voltak.

11. Hasonló melatást igényel a város társadalmi életének története tekintettel az etnographiai viszonyokra népszokásokra, a lakosság egyéb jellemző vonasaira (lakomák, ünnepek) eskűvők, lakadalmak, keresztelések, névnapok, temetések) játékokra, tánczra, vallásosságra stb. végtül főgyeem fordítandó;

12. a város törvényhatósági életére, közszellemére a törvényhatóság kormányzatának szervezete, közigazgatási, törvénykezési humanitikus s egyéb közhatalosi intézményeire, szabadalmaira, viszonyaira a koronához, a nádorhoz, a tárnok mesterhez, a kamarához, a hét bányavároszhoz s a megyékhez, valamint a város háztartására vagyónának korszakokintti feltüntetésére földesúri birtokára, Vilnye fűrdő birtokára, erdészetre s egyéb népgazdasági állapotaira s a fennállott nép iparágak fejlődésének s terjedelmének feltüntetésére, a néposesedi mozgalmakra alapul véve az egyházi czélokra és később közszélokra megjejtett népszámlalásokat; ezzel kapcsolatosan tárgyalandó társas művészet, tudományok jötekenye, biztonági stb. czélú egyesületeink, ipartársulataink s birtelinteteink történelme s jelenjei szervezete, továbbá közeledeink, kereskedelmünk, gyári s köziparuuk minden ága; égalj s egészségügyi viszonyaink, továbbá az e helyütt egykoron fennállott s most létező hivatalok s hatóságok egyvszál közzeletünk megannyi nyilvánulása.

Es ha mindehhez a város moographiájának megírása is lehetővé tetének oly kepe, hogy az a már eddig is megjelent munkák által érintetlenül hagyott tárgyakat s részeket karolna csak fel, azt hiszem, hogy résztükről mind az megtörténik, mi hazánk ezereves multjának méltó megörökítését biztosítaná s emelné.

A mult emlékeinek egy, vagyis a történelem szempontjából figyelembe vehető ezen tárgyakon kívül s magától értetődleg a tekintetes Bizottság működése a jelenkori kiállítás tárgyaival is kiterjesztendő, még pedig oly kepe, hogy abba a helyi társadalom mindazon tényezői belevonassanak kik foglalkozásuknál fogva ezen főszoprtban alkalmas tárgyakat kiállítani képesek. Helyi viszonyaink közt ezen szempontból a kombináló a követezőkre terjesztendő ki.

1. az idoszaki sajtó nevezetesen a „Bányászati és Kohászati lapok” és a „Selmezbányai Hírado” ra mint a helyi cultura tényezőjére;

2. az oktatás ügyre, 3. az egészségügyre, 4. a kereskedelem pénz s hitelügyre, 5. a mezőgazdaságra s ennek e helyütt képviselt egyes ágaira 6. orvostudományra 7. a bányászati s kohászatra, 8. a gépiparra 9. az arany ezüstművelésre 10. az élelmi cikkekre egyezőval mindarra, mi II. főosztóba sorolható.

Az élnékek szabott feladatok legfőbb szempontjainak, s irányainak ezen vizsgálása utuntató csak.

Legfontosabb azonban e feladatok megoldásának lehetővé tétele s azon módok megjelölése, melyek a kitűzött célhoz vezetnek.

Szerény nézetem szerint mindenek előtt szükséges, hogy a részletes megállapítandó terv kivételének egyező vezetése biztosítsuk és a szerep körök megjelölése mellett a munkafelosztás elve helyesen érvényesíthető. Mert csak is ily uton érhetünk sikert s csak is az összhang megővése mellett kifejtett emyedetlen munkásság fogja a művet teljesíteni.

De míg az első, vagyis a mozgalom egyező vezetése biztosítottnak tekinthető, legnehezebb az egyes szerepkörök felosztása s illetőleg olyanoknak megnevezése, kik az egyik vagy másik közben a feladat teljesítésére vállalkozni s az elvállalt megbízásnak végiglen kitartásánál s a munka megfelelő teljesítésével megfelelni akarának.

Mind ennek dacára fel sem tehető, hogy nem találkoznak egyesek körültekintő, kik készségüket s hozzájárulásukat az egész nemzettel érdeklő ezen mozgalomtól megtagadják. Sőt biztosnak vehető, hogy ahhoz e helyütt is sokan önzetlen ambícióval sorakozni fognak.

Mindamellett okvetlenül szükséges, hogy legalább a dolgai kiadások fedezetessé, és hogy arról maga a törvényhatóság gondoskodjék, miután utókérdés is nem követelhető a szellemi munkára vállalkozótól, hogy a pénzübeli terheket is viselje.

Ezeknek mérve meg nem állapítható bizottsággal, remélhető azonban, hogyha a város közönsége ezen célra látom éven át évi 500 forint vagyis az ezredes országos kiállítás megnyitására (1896.) összesen 1500 forint veszt fel közközléselirányzatába, eleget tesz a fennforgó szükségletekkel a nélkül hogy ezzel túlterhelteket.

Mind ezek fölterjesztése során azon kérelemmel járulok a Tök. Bizottsághoz, hogy azt tárgyalásba venni a munka programot, a kivételre alkalmas módokat megállapítani s ennek alapján a megfelelő javaslatokat a közgyűléshez oly időre előterjeszteni sziveskedjék, hogy azok finansziális megoldásra ma a jövő évi közközlés elirányzat tárgyalásánál megfontolás és elhatározás tárgyává tétessék, és az előkezületek mielőbb megindíttassanak, mert maga a feladat s nagyon rövid a rendelkezésünkre álló idő, mely hogy amag teljes sikerrel megoldassék, fokozott tevékenységgel használnod ki.

Sztivány József.

városi főjegyző.

Különlékek.

— **Kitüntetés.** Személyem körülí magyar miniszterem előterjesztése folytán Sztivány József, Selmece- és Bélabánya szab. kir. város főjegyzőjének, hosszas közszolgálati közben szerzett érdemei elismeréséül — Ferencz József rendem lovagkeresztjé adományozom.

Kelt Ischlben, 1893. évi augusztus-hó 13.

Ferencz József, s. k.

Gróf Tisza Lajos, s. k.

Az a hír, melyet lapunk előbbi számában fentartással közöltünk, a legelsőbb helyről jött ténit kitüntetéssel valóssággá vált. Hogy milyen általános érdeket e kitüntetés, azt leginkább az a körülmény bizonyítja, hogy kitüntetett főjegyzőnknek úgy szólván elhalmozak üdvözlettelkkel ismerősei, barátai s jóakarói.

— **Tisztviselői szünidőzése.** Városunk polgármestere valószínűleg e hó végén fejezi be szünidőjét. Bernhardt Adolf gazd. tanácsnok pedig szeptember-hó 1-én kezd meg negy hetit szabadságidejét.

— **Kossuth Lajos nevenapját** Selmecezbányán két asztaltársaság a zöldben ülte meg, a Tirts-forrásnál és a Gedeomtárnán, emelkedett hangulatban s lelkes tisztelekkel. A városban egy nemzeti zászló emlékeztetett e nevtünepre s e zászló Oswald Gustáv házában lengett mint az előző évben is.

— **Van zongorahangolónk!** A jó öreg Pevny hírtelen halála sok zongoratalajdonosban keltett aggodalmat zongorájának jó karban tartása iránt. Örömmel közöljük azt a megnyugtató hírt, hogy van immár Pevnynek utóda, és pedig Kiepszél István orgona, harmonium-, zongora- és hangszerkészítőben, a ki itteni működését már meg is kezdte.

— **Tánczatás.** Guttman Samu tánczenanót, ki már több év óta tart városunkban a tánc elején tanfolyamot a táncból, ismét Selmeceze jött hogy szeptember 3-án megkezdje a tánc tanítását. Ajánljuk táncfolyamát a szülők figyelmébe.

— **Az elővásárlásokra.** melyeket nemcsak a kapun kívül üznek egyesek, de a kofák a piacon is gyakorolnak, felhívjuk rendőrségünk figyelmét. Vannak kofák, a kik lény kossarakkal mennek ki reggel a piacra s felóra múlva már nyugodtan üznek két kossárk mellett, felémelt áron kínálgatva hamarjában összevásárolt árúikat.

— **Egy sással kevesebb,** és pedig olyan politikai jellegű nyert kettőjével, mely mindinkább ritkál hazánk földén. A Szt. Háromszorosavor javítása közben ugyanis lekerült a kettőji sas a városi levéltárba s helyet nem sokára a magyar czimere foglalja el.

— **A lítő-szt-miklósi panszlávok.** A dunán innen ág. hitv. egyházkerület közgyűlése, Baltik püspök egyházi és Szent Iványi Márton világi elnök vezetése alatt f. hó 23-án vette kezdetét, még pedig nagyon kedvezőtlen jelenségekkel, melyek a panszlávok előnyomulását a felvidéken agasztó színből tüntetik fel. Az új zsinati törvény értelmében megjelített tisztújításnál ugyanis kivétel nélkül Dula és társainak jelöltjeit választották meg. A régiak mind kibúrták, magyar érzelmet egyetlen egyet sem választottak meg. Baltik püspök ismetetlen adotti kifejezést aggodalmainak a minden tekintet nélkül történt választások fölött. Élénk vita volt a magyar és tót nyelv használatá miatt is. Delántan 200 teretűk lakoma volt, este hangverseny kizárólag tót programmal. A közgyűlésen aztán a magyar érzelmi kisebbség nevében Dobrovics pozsonyi kórházorvos bejelentette, hogy mellőztetés miatt addig nem vesznek részt az egyházi kormányzásban, míg érdekeik tekintetbe nem vétetnek. Együttal testületileg elhagyták a gyűléstermet. Stefanovics jegyzőkönyvébe kívánta vetetni, hogy a választási eljárás jogos volt. Baltik püspök ezt szükségesnek tartja, Szent Iványi világi elnök pedig kijelentette, hogy ha az indítvány elfogadjatik, elhagyja a gyűléstermet, mire Stefanovics visszavonta indítványát. Az illet további folyamán az egyetemes gyűlésre 6 világi s 6 lelkes küldetett ki. Baltik püspök listája, mely tekintettel volt a magyarokra, elbukott Dula tót listája ellenében. Erre Szent Iványi Márton is elhagyta a gyűléstermet, illetve elnök székét. Vegül elhatározta a közgyűlés, hogy Turóc-Szent-Martonban gyűlésumot állítsanak fel s abban a tanúvel a földrajz és magyar nyelv kivételével — tót lesz.

— **Az asszony becsülete.** Női kézből a következő sorokat vetítik: Tisztelt Szerkesztő Ur! Bizva Igon Tisztelt Szerkesztő Ur férriasságában, arra kérem, legyen szives az alábbi üszögkölöment beesés lapjában közölni: „Az asszony becsülete. Sevilla mellett lakott egy májorságnan egy nagyon szép, de teljesen kifogástalan életű asszony, valódi andaluziai nő. Szomszédágukból áhított feléje, nagy lába, a falu nézőbirtója, a bikaviador, a ki megbosztatva a szomszéd asszony makacs ellentállásán, végre elhiresztelte, hogy de bizony szeretője ő az andaluziai szép asszonynak. S néhány nap alatt a köztiszeletben álló nő csak megvető autogással, nevetéssel fogadtak. Alig tudta meg ez, hogy mi történt s látta, hogy a férje ki van téve a köznevetésnek, — ráesett a bikaviadorra a templom előtt s azt mondotta neki: „Te nem fogsz többé asszonyt a becsülettel megrabolni!“ — s azzal nagy döfte a mellettesül egy késsel, hogy a bikaviador ott rogyott össze a lábai előtt. Az asszony öszielőnt karral nézte, hogy a nyomorult miat vergődik, aztán átadta magát a csendőrlöknek. A spanyol lapok dicsőítő cikkeitek írnak róla, bizton remélve, hogy az esküdtésnek egyhangulag fölmenti.“ Ha már közölte Igon tisztelt Szerkesztő ur a fentti sorokat, úgy kérdem: nem borzasztón szépe az önévedés? nem orgyikosságának aljasságának e nálunk azt, s a nő becsületének megrontását olyan alattomos módon, melylyel semmi közekezt nem jár, mint azt a viador tette, nem tartanak-e „stikli“-nek nálunk? s nem üzik e olyan igazságos bíróság és közönség, mely a becsület védelmezőjét fölmentené, a-de a mi társadalmunk, nyujtanak-e a mi törvényeink módját jöhrimevben serített nőnek, nemcsak asszonyt értek, a sertes megtörására, jöhrimeve visszaállítására? A törvény tán igen, de a társadalom nem, mert több hitelle talál nálunk a rossz hír, mint a jó, s miért? Feljegyzek reá mások: én nekem nagy szívességet tesz Szerkesztő ur, ha csak emyit is közöl.

Egy szemvédő.

— **Hol változik meg a nap neve?** Mivel egy idő óta a különböző oravekről, valamint az ugynevezett világidőről igen sokat beszélnek, azért a fentti a vele összefüggő utóbbi kérdéssel egyetemben olvasóink is érdekelhetik. Flammarion Kamill arról az „Imparialis“-ban a következőket írja: „A Figaro“-ban a következő kérdést veti fel valaki: Ha Párisban október 1-én reggel éjféltől 1 perc van, milyen napjuk van Páris antipodistáinak (ellenlábasknak)? október 1. vagy szeptember 30? Ha keletre utazunk és az órákat számláljuk, azt tapasztaljuk, hogy Beesben október 1. reggel 1 óra van; Sebastopolban ugyanazon nap 2, Astrachanban 3., Bukarában 4., Saigonban (Cochin-

china) 7., Jokohamában (Joha) 9 órája és Futuna szigetén (Uj-Kaledoniával átellenben) október elejének dele van. De ha Párisból ellenkező irányba, azaz nyugatra utazunk és az órákat számláljuk, akkor az Asori szigetén szeptember 30-ka este 10 óra, Buenos-Ayresben 8 óra, New-Yorkban 7 óra New-Orleansban 6 óra, San-Franciseoban 3 óra 41 perc, Mexikóban 3 óra 15 perc, Alenti szigetén 1 óra délután és Futuna sziget másfél feleben szeptember 30-ikának dele van. Miként lehetséges ez? Lehetséges-e, hogy földünk ugyanazon pontján egy időben két (szombat és vasárnap) nap legyen? A valósságban nem. Akkor tehát van egy választóvonal, hol a szombatól a vasárnapra mehetünk át és a melynek baloldaltól szombat és jobboldaltól vasárnap van? Hol van e vonal és ki jelölte azt meg? Ha egy ily vonal Párison menne keresztül, az igen genant dolog volna. Mert ha az opera-sztény pártalan oldaltól és a város nyugati részében pl. augusztus 1. volna, akkor a sötény páros oldaltól és a város keleti részében még július 31-ke lenne. Az előbbi időkben természetesen minden ország az órákat és a napokat a maga módja szerinj számította és volt saját napféra. Nem is volt szükséges, hogy egymást értesítsék, mint-hogy nem ismerték egymást. De minthogy a földet körülhajózták és annak minden része összeköttetésbe lepett egymással csakhamar érezték az egyező időszámítás hiányát, amelynek következménye egy bizonyos dátumhatárvonal. A portugálók nyugotról kelet felé, miközben a Jörcmenység-foka előtt vitorláztak, el, a spanyolok ellenben a Maghellan-szoroson át keletről nyugatfelé hajózták körül a földet. Miután minden nemzet a maga hajóján a saját időszámítást tartotta meg, a dolog odalyukadt, hogy az ellen lábas dőlőkörön az egykor hollandiai birtokot képező Famosa sziget lakóinál épen a hétfő közöztört be; mikor a spanyolok által földeztet Mariana szigetén még csak a vasárnaphoz voltak közel. — Mindenesetre van dátum határvonal. Ez körülbelül a 180-dik délkörrel esik össze és érinti a Mariana és Katalin szigeteket és innen folytatja útját keletre az Uj-Hebridák és Uj-Kaledonia felé. E mellett födolog a gyakorlatra az, hogy e vonal nem húzódik keresztül lakott helységeken; egészen a tengerben fekszik. Ha hajók vonulnak át rajta, akkor a hajósok két napot egynek számitanak. — Ha nyugatról keletre hajóznak, akkor az előző napot tartják meg, ellenben az ellenkező irányban át ugrának egy napot. Az első esetben a hajósoknak egy nappal többjük van, míg az utóbbiban egy nappal kevesebb bért kapnak. — Ha tehát Párisban szombat, október 1-éjfel után 1 perc van, akkor kelet felé egészen a megbeszelt határvonalig mindentűn ugyanazon nap van, ellenben nyugat felé ugyanazon vonalig még szept. 30-ka van. Tehát e választóvonalon az egyik lábunkkal a péntek, a másikkal a szombat megfelelő feleben lehetünk!

— **Egyvelég.** Fényképezése a tenger alatt Louis Bouton buvárharcgóból a tenger mélyén fényképfelvételeket készít. Hogy kellő világosságot nyerjen, olyan készüléket csinált, a melytől a pillanattal a midőn a fényképező készüléket megnyitja, magnézium port fúj egy spiritus lángba s ennek az égése adja meg aztán a szükséges világosságot. A lángvilágosokat a tenger mélyének lakói a legnagyobb érdeklődéssel kísérik. Mindenféle alakú s nagyságú halak uszálnak a buvár körül, rábámszkodva, s habár félnek is tőle, mégis mellette maradnak, nem kíváncsiságuk nagyobb a félelmüknél. — **Leghajószolgálat.** A leghajó ma már rendkívül fontos hadi eszköz a háborúban. Óriási magasságban könnyen kikémlélhető az ellenség állása, hadereje, a nélkül, hogy a ledurrantástól kellene a leghajós katonának tartania. Belsőben külön leghajóiskolát állítottak fel s így állandósítják a leghajó csapatot. A legénységet most szervezik. A leghajószolgálatra terv szerint az összes műszaki tisztakat betanítják. **Végeleítéradás.** Egy Bauman Vendel nevű cíteramvezécsnek egyik újja sínok körbe, hanem mindegyik úgy kiscseledek a végén, mint valami dobovról. Bauman azt állítja, hogy a sok cíterajatszástól változott így meg a keze formája; esodlatos, a lábujjain sínok körbe, pedig azokkal mindaddig nem cíterazott. Az orvosok különben lehetségesnek tartják, a visszaféjződés önmagától folytatódhat a lábujjaink is. Sőt nincs kizárva hogy az egész Vendel idővel közönséges cíterától változik at. — **Nem kell német fölírni!** Ez a jelszó járja most országzerete, de ezuttal nem mi nálunk, hanem Sz. Venczel népéül. Csehországban az utczák német elnevezését nem írják, Britnben meg már annyira megy a „Narodni Club“, hogy a brünni kiváló férfiak emléket megrókrító német nyelvű táblákat sem tűri s arra kényszeríti a házak tulajdonosait, hogy a német táblák helyett cseh nyelvűeket készíttessenek. Már több ilyen elavultatódo fölírattól jelölték ki: Schmerlingét, Hasnerét, Anasztasius Grtnét stb. A német tájékoztató táblákat is cseh nyelvűekkel akarják föl-

cserélni. A koresmai jelenetek s utcai insulálások e mellett napi renden vannak a Podjebradok földén. Mit szólnak ehhez a mi jámbor oportunistáink, a kik oly könnyen osztogatják a sovínista nevet? Holott nálunk sovínista nincs is — Hat éves leány másfél meter magas! Nagy Rábé községben Popovits gazda 6 éves beteges leánya Anna hirtelen kitűnő étvágyat kapott; sokat evett, hizni, fejlődni kezdett s rövid hó napok alatt másfél meteryi magas lett. Mutogatni fogják a csodát. 16 évét töltötte ártatlanul a börtönben. Bomaux Paulina francia nő, a kit azzal vadoltak, hogy férjét és sógorát megmérgezte. 1877-ben ítélték el s most, hogy ugyanabban a házban ismét fordultak elő mérgezések, miket a megpórdit gázszóbból kiűmlő gáz okozott, kísült, hogy akkor is a gázóbb volt a gyilkos, kiszabadították a börtönből.

Csarnok.

Isten az emberben.*)

Tolsztoj elmondja, hogy a harmadévi éhínség alatt egy kis vasuti állomáson látott kiszállani a gyorsvonatból egy tábornokot és néhány katonát. Ezek Tólabá voltak menendők, hogy megbüntessenek néhány parasztot, a kik nem akarták elférni, hogy egy fiatal, de befolyásos földbírtokos az ő jogait megsehorítsa; neki tehát ellene is szegültek. Tolsztoj azután ekkép írja le, hogy miként osztanak Oroszországban igazságot: „Midőn minden kézen volt, a főkörmányzó megparancsolta, hogy ama tizenkét parasztot, kiket mint az ellenszeggelében kolompokat a földbírtokos megjelölt, vezessék elő. Az első áldozat családapa volt, körülbelül 40 éves, közmondászerűen tisztesség, a ki polgártársaimak teljes tiszteletét bírta.

Megparancsolta neki, hogy vették le, s helyét egy padon foglalja el.

A paraszt nem kért kegyelmet, tudta, hogy ez egy sem használt volna semmit. Hallgatag keresztet vetett magára és lefeküdt. Két rendőr elősietett, hogy fogják. Egy orvos melléje állott, hogy szükség esetén segítségére legyen. A két gonosztevő, a kiket a büntetés végrehajtásával megbíztak, előbb a markukba köptek, csatogattak a korbáccsal s megkezdtek működesüket.

Kiderült, hogy a pad nagyon kicsiny volt s azért föltöbbsz néhez a vonagló embert nyugodtan, erősen tartani. A főkörmányzó megparancsolta tehát, hogy hozzának egy másik padot. Ezalatt ott állt a szegény, elgyötört ember, sötét tekintettel, vonagló ajkakkal és reszkető meztelen lábszárakkal. Midőn a másik padot is elhozták, rákötötték a szerencsétlent még egyszer s a hőherök folytatták munkájukat.

Minden pillanatban borzasztóbbak lettek a szerencsétlenek a sebei; oldalból, hátából, lábszárából csurgott a vér s a kintzött minden útes után rettenetesen sohajtott, hiába igyekezve magán erőt venni. S a tömegből, a mely körülte állott, kihallott az asszonyok, anyák, gyermekek és a kintzött rokoniának a zokogása és azoké is, a kikre hasonló büntetés várt. A főkörmányzó azonban újjam olvasta az ítések számát és nyugodtan szívta cigarettéjét tovább.

Midőn több mint ötven ítést ramertek, a paraszt megszűnt sohajtozni és nyögni, s az orvos a kinek tudománya és bölcsessége a kerület és korházának szolgálatára áll — előlépett, megtapogatta a kintzött ítéret, lehajolt megfigyelni, hogy a szív dobog-e még, aztán értesítette a császári tekintély képviselőjét, hogy az áldozat elalélt, s a büntetés folytatása életét veszélyeztetné. De a körmányzó, a ki sokkal jobban el volt bódulva a rendelkezésére álló hatalomtól, mint bármikor, megvadult a vér látára: s megparancsolta, hogy a büntetést folytassák. A kintzás tehát tovább is tartott, míg a betenedevik csapás le nem süjtött. Akkor a főkörmányzó kivette szájából a cigarettát, s nyugodt közömbösséggel azt mondta: „Eleg, vezessétek elő a következőt!”

*) Mutatvány Tolstoj gróf művéből.

Nyilttér.*)

Egész selyem, mintázott Foulardok (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **85 krajól 3 ftt 65 kraj** — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket **45 krajól 11 ftt 65 kraj** szállít — sima, csekkás, csikós, virágos, damasztal minőségben (mintegy 240féle diszpozíó és 2000 különböző szín és anyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postaföldalóval küldetnek, Svájcba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovat alatt közöltettek sem tartalmáért sem alakjáért nem felelős a Szerk.

Felhívjuk

a n. é. közönség becses figyelmét a következő hirdetésre:

A tisztelettel alant felsorolt selmecei üzleti cégek és vállalatuladonokok annak kiemlése mellett, hogy jutányos árak, szolid cullans üzleti eljárás és pontos kiszolgálás mellett föltökvésük leendő n. é. közönség teljes melegezedséget kívárdeimelhet, ajánlják következő üzleteiket:

Baker Alajos, fényképezési műtermét és e szakmába vágó felvételeit saját házában
özy. Barth Lajosné felső piac Oszvald-féle házában lévő hentes üzletét, mindig friss vörös és kobázmennelket, szalonna, friss zsír, füstölt hús, sonka-árut stb.

Bogy János, Szent-Háromságigéren lévő bor- és sör-sarnokát, étermét, mindig friss, kitűnő minőségű hordó, vilázos és sötét palackosöröket, kiváló konyhaját, valamint természetes fehér és vörösborait.

Clemen Gyula, Szent-Háromságigéren 911. sz. saját házában lévő, egy marványfűkörrrel s háromféle zuhanyval ellátott fürdőjét, reggel 7-ól esteli 10 óráig nyitva.

Czuma József, a kopogó melletti saját házában lévő vésnök üzletét, pést, ezimér — és mindennemű vésnök munkát, esimos és tiszta kivitelben.

Fikorn Alajos, fogorvos, masseur és vizgyógyász, legújabb módszerrel és természetes színi műfogással ellátott műfogászat stb. Lakik: 137. sz. a saját házában.

Fizely Károly, az alsó-utczában fekvő tornakert melletti kertjében lévő nyári meleg kádfürdő, hideg zuhanyokkal, kenyelmes, szép sötét és nyugó helyekkel; ápril 15-16. november 1-ig tartó időnyel. A sötét és kert helyisége szabad bemenet a distingvál község részére.

Gáspár Miklós János, úri és női cipő üzletét, dúsan felszerelt kész cipőraktárát, a tak.-pénztár tulajdonát képező épületben.
Geiger Márk, fűszerkereskedő birkeosi tulajdonos szép és jó fogatát, a Sztankay-féle házbán.

Gross Antal, sítűházát saját házában (kórház-utca), helyi helyiséget a Baumert-féle házbán, roz- és búzakenyérét, mindennemű friss autenyéit, mandolás ketszerültjét, valamint kész mor-saját.

Gröpel Robert, kárpitos és nyerges üzletét az alsó utczában, Ursziny-házban mindennemű szép, jó és tartós kivitelű kárpitos és nyerges munkáit.

Özy. Gulrich Józsefné, kőfaragó üzletét saját házában, különféle kőfaragó munkáit, mű- és síremléket.

Huhz Vilmos, óras üzletét a Sztinyai-féle házbán, legjobb minőségekű álló szob., inga-, fali- és kello-stb. órákból álló raktárát. Két évi jótállás.

Id. Imrlér János, alsó utca Richter-féle házában lévő bútorkész üzletét, nagy választékú, saját készítményű tiszta lon vasznát, különösen fél és tiszta damaszt asztal- és kávéterítkeket, a szűles kitűnő vaszonosonjait, valodí Kneipp-féle vasznait; — divánjait házi szőnyekeit is stb.

Id. Imrlér János, alsó-utca, Richter-féle házában lévő keltető üzletét, dúsan felszerelt mindentelű nemű és nagyüzeti keltetőkárát, kismennyben és nagyban eladással. — sör-sarnokát és a nyári időnyre telekaptáit.

Jezsek János, nyerges és kárpitos üzletét a „magas házbán”, legdivatosabb felöltőt és nyított hímőket, valamint legújabb kárpitos munkáit jutányos árak mellett.

Kachelmann Gáspár, épület- és bútorszállós üzletét a Szentháromság terén lévő saját házában kész bútór raktárát, lakó-, étkezői- és hálozószobák teljes berendezéseit stb.

Kralik Vilmos, asztalos műhelyét saját házában, épület, bútór és minden e szakmába vágó munkáit.

Krause József, aranyozás, díszítés, szoba- és cseztészeti, templom-munkálat műtermét a felső Wankovits-féle házbán.

Langaner József, úri és női cipészüzletét és dúsan felszerelt kész cipőraktárát a Schuster-féle házbán.

Linder K., férfi szabó és egyenruha készítő üzletét, valamint választékos, legújabb divatu szövetraktárát.

Liptay László, Forster Sándor özvegyétől nyert leg-nagyobb választékú áruv. kúrok, függönytartók, kopkereszek, álló és függő kööglámpák és porcellán, kőművekkel dúsan felszerelt raktárát, valamint mindennemű áruves munkák teljesítését.

Maz Ferenc, elegánsan berendezett fodrász-termet, a Mihalik-féle házbán.

Matzan Ferenc, mű-, bútór- és építészati üzletét, helyi, győgszertári és templomi berendezéseket, saját készítményeiből álló dúis bútór, koporso-raktárát, mindennemű szakmájába vágó munkáit.

Ochending Ignác, dúsan felszerelt valodí selmecei pipa, asványkesszők és dísztagy raktárát, Hankiz-féle házbán.

Oszvaldi Gusztáv, sítűházát, igen finom mandolás és gyermek ketszerültjét, kávéstimményét, roz- és búzakenyérét stb. saját házában.

Pflanz Alajos, alsó-utca Scholz-féle házában lévő óras üzletét, mindennemű szabó, fali és álló óráit, valamint a Hasch-féle aranyműves üzletét, a takarékpénztár tulajdonát képező házbán.

Özy. Pleva Józsefné, úri és női cipőüzletét, dúsan felszerelt kész cipőraktárát a Szöllő-szálló melletti üzletében.

Ratheg M. és Baker A., asványkesszők és ásványeserő üzletüket, első tanulmány ásványgyűjteményeket ládákban és közet gyűjteményeiket.

Roth Bódog, a Mihalik-féle házában lévő vendéglőjét és kávéházát, friss sörét és saját borát, kifogástalan konyhaját, nyári időnyre kerti helyiséget, telekaptáit.

Schuster M. Alsó-utcaiban Ochending-féle házában lévő cipész üzletét, dúsan felszerelt kész gyermek-, női-, s férfi-cipő raktárát, hely- és külföldi készítményeit elogad mindennemű megrendeléseket.

Stanga Adolf, első selmecebányai személy és teher szállító üzletét. Alapítottát 1873 évben.

Szilaveczky Flór, Sembery-házban lévő vendéglő és kávéházi helyiséget, Szűcs-féle telekaptáit, palacsétséret, kitűnő kávéházi italait. Budapesti Hírlap, Egyetértés, Urantatvány, Hírszem Jankó, Neues Pester Journal, Kikirikí, Flügende stb! — Birkeosiak!!! —

Thuranszky Béla, a főpíczon lévő mézárós üzletét, egészséges és friss húsennit árul.

Vettes György, mézeskalács-üzletét, jó ízű mézesütemény: viaszgyertya, saurokfálya, viasz díszmű és templomáru raktárát saját házában.

Weisz István, alsó-utca 67./V. sz. a kész kerti hímőket, kombinált szoba s kerti tornász hintakészülékeket, továbbá műszerveit gépható és egyéb levedersket s köteleket, rouleaux s ruházati szöveteket, valamint minden a szakba vágó kötésművet, technikát s gazdasági szolgálat.

Zanotto Lajos, felső-píczon lévő szoba- és cseztábla-festő üzletét és minden e szakmába vágó áruves és illészes kiállítás munkáit.

Zitnysky Andrács, birkeosi üzletét saját házában (kórház-utca), minden perczben kapható első és gyors fuvartait, esimos külsőn fogatát és nyerges lovát.

Valodí Orvosi Malaga Sect

a klosterneuburgi cs. és k. borpróba intézet szerint
igen jó valodí Malaga, gyengélkedők, betegek, és gyógyulók valamint gyermekek számára, vérlényi és gyomorgyengeség ellen kitűnően erősítő ital.

Egész és fél eredeti palaczkokban törvényesen bejegyzett védjegy alatt Vinadorspanyol bormagykereskedés.

B e c s — H a m b u r g .

Továbbá különféle igen finom külföldi bor eredeti palaczkokban és eredeti árakon: Selmecebányán: Walter testvérek cukrászdájában Beszterezebányán: Krenn Andrács fűszerüzletében Walter testvérek cukrászdájában.

A Vinador védjegyre különösen figyelendő mert csak emellett vállaltatik jótállás abszolút valodíság és kitűnőségért. 3-6

 A Várady-féle pinczészet Villányból keres tehetséges

HELYI ÜGYNÖKÖKET villányi asztali- és csemegeborok, valamint törkölpálinkák eladására magánosok, keresmárosok és csemegeüzletek részére.

Kátrány kézi szappany

a berlini Union illatszergyárból. Az arez különböző bőrbetegségeinél hatásában utóérhetlen.

Kapható csakis: Sztankay Ferenc és fia győgszertárában a „Reményhez Selmecebányán.

 Kukucska József fűszer- és rövidárú kereskedésében Hodrusbányán felvétetik egy 2—3 gymnásiumi osztályt jó sikerrel végzett fiú 1-3

TANULÓNAK.
Feltételek a fenti cézegnél megtudhatók.

Asszonyi szépséget

szappannal való mosás által kapni lehetésgelen; a becsi Parfumerie Equitable „Lilimott szappanna” azonban egy készítmény, mely kitűnő tulajdonságai miatt egy divatszalon se hibázzék.

Darabonkénti ára 35 kr.

k a p h a t ó :

Marschalko Gyula fűszerkereskedése és Herezok Róza pipere, női- és férfi divatáru üzletében Selmecebányán.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint az alsó-utca Zilnysky-féle házbán egy a kor igyűneink megfelelő

borbély- és fodrász-üzletet

nyitottam, hol tisztséges és rendes kiszolgálás által igyekezni fogok a n. é. közönségnek megfelelni.

A n. é. közönségnek b. pártfogását kérve, Selmecebányán, 1893. aug. 26.

maradtam tisztelettel **Foltin János,** borbély és fodrász.